

آینه خیال

(خوانشی نو در باب نقاشی قهوه‌خانه)

تألیف:

مریم مقدم

۱۳۹۶

سرشناسه	:	مقدم، مریم
عنوان و نام پدیدآور	:	آیینہ خیال: خوانشی نو در باب نقاشی قهوه‌خانه/ مولف مریم مقدم.
مشخصات نشر	:	تهران: سخنوران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۳۴۷-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	غیا
عنوان دیگر	:	خوانشی نو در باب نقاشی قهوه‌خانه.
موضوع	:	نقاشی قهوه‌خانه‌ای
موضوع	:	Coffhouse painting*
موضوع	:	نقاشی‌های ایرانی
موضوع	:	Paintings, Iranian*
موضوع	:	نقاشان ایرانی
موضوع	:	Painters - Iran
رده بندی کنگره	:	ND۹۸۳ / ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	:	۷۵۹.۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۷۰۲۸

شماره تماس: ۰۲۱۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۱۱۳ - ۰۹۱۰۹۴۹۰۷۵۳

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۴۰۷، طبقه اول، انتشارات سخنوران

آدرس الکترونیکی: thesispub.2014@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublication.com

عنوان کتاب

آیینہ خیال (خوانشی نو در باب نقاشی قهوه‌خانه)

مقدم

سخنوران

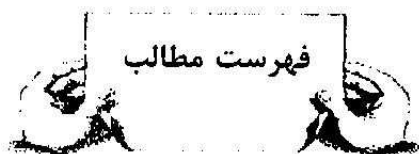
سخنوران

۱۰۰۰ نسخه

۱۳۹۶

۲۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-455-347-6

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۱

فصل اول

مقدمه

۱۲

فصل دوم

اسطوره و استعاره، نقاشی قهوه خانه ای، میانی و مفصل

۱۷

۱۸..... شناخت اسطوره

۲۰..... اسطوره

۲۲..... هدف اسطوره‌ها

۲۳..... اسطوره‌ها در نقاشی

۲۷..... حماسه

- ۲۹..... نشانه
- ۳۰..... نشانه دیداری، نشانه تصویری
- ۳۱..... رمزگان
- ۳۲..... رمزگان تصویر و تقسیم بندی دیگر
- ۳۳..... استعاره، مجاز در نقاشی
- ۳۶..... روایت
- ۴۱..... زمان و روایت
- ۴۲..... فضای بنیادینی و مختار روایی
- ۴۳..... ویژگی های بنیادینی
- ۴۳..... بنیادینیت در نوشتار نقاشی
- ۴۴..... بنیادینیت عناصر تصویری در

نماد و نماد شناسی

۴۷

- ۴۸..... بررسی علمی نماد از دیدگاه گاستون باشلار
- ۵۴..... نماد شناسی عرفانی
- ۵۵..... نماد ها در نقاشی
- ۶۰..... نشانه های طبیعی
- ۶۰..... نشانه های تصویری
- ۶۰..... نشانه های قراردادی
- ۶۱..... نمادهای هندسی
- ۶۲..... نمادهای گیاهی

۶۴.....	نمادهای حیوانی
۷۰.....	هاله قداست

فصل چهارم

پدیده ای به نام قهوه خانه

۷۳

۷۳.....	قهوه خانه‌ها در ایران
۷۵.....	آرایه‌ها و نقاشی‌های قهوه خانه‌ها
۷۷.....	قلیان در قهوه خانه‌ها
۷۸.....	قهوه خانه‌ها و نقش اجتماعی آنها
۸۱.....	تقالی و سخن سرایی در قهوه خانه‌ها
۸۲.....	قهوه خانه‌ها و رشد هنرهای کلامی و تجسمی

فصل پنجم

نقاشی قهوه خانه

۸۷

۸۷.....	مقدمه
۸۸.....	زمینه‌های شکل‌گیری
۹۰.....	خاستگاه نقاشی قهوه خانه
۹۰.....	کاربرد نقاشی قهوه خانه
۹۱.....	نقاشی خیالی سازی

۹۶.....	ویژگی های کلی مکتب قهوه خانه
۹۹.....	موضوعات نقاشی قهوه خانه
۱۰۰.....	موضوعات رزمی
۱۰۱.....	موضوعات بزمی
۱۰۱.....	موضوعات مذهبی
۱۰۲.....	پرده خوانی
۱۰۳.....	ترکیب بندی
۱۰۶.....	رنگ در قهوه خانه
۱۰۹.....	بررسی رنگ سپید
۱۱۴.....	چهره سازی
۱۱۸.....	نوشتار
۱۲۰.....	امضا نقاش
۱۲۰.....	مصاحبه با هادی سیف در باب نقاشی قهوه خار

فصل ششم

معرفی هنرمندان شاخص مکتب قهوه خانه

۱۳۷

۱۳۷.....	حسین قوللر آغاسی
۱۳۹.....	محمد مدبر
۱۴۲.....	عباس بلوکی فر
۱۴۴.....	حسن اسماعیل زاده
۱۴۶.....	عنایت الله روغنچی

فصل هفتم

تحلیل تصاویر

۱۵۱

۱۵۲.....	تقاص گرفتن کیکاووس از سیاوش
۱۵۳.....	ویژگی بینامتنی
۱۵۴.....	نظام روایی
۱۵۵.....	بررسی نمادین
۱۶۰.....	بررسی نمادین
۱۶۳.....	نبرد رستم با اشکبوس
۱۶۳.....	ویژگی بینامتنی
۱۶۴.....	نظام روایی
۱۶۵.....	بررسی نمادین
۱۶۹.....	شکارگاه بهرام گور - قصر گل اندام
۱۷۵.....	لیلی و مجنون

فصل هشتم

سخن پایانی

۱۷۹

منابع و مأخذ

۱۸۳

۱۸۹..... مجموعه مقالات

۱۸۹..... پایان نامه‌ها

www.ketab.ir

پیشگفتار

نقاشی قهوه خانه ای در ایران به مانند گنجینه ای است که نه تنها از جنبه هنری بلکه به لحاظ مردم شناسی، اسطوره شناسی و حائز اهمیت است؛ اما آنچنان که شایسته آن و هنرمندان خوش ذوق آن بوده است مورد توجه، تحلیل و تمرکز قرار نگرفته است. به واقع چرا؟! آیا تنها هر مکتب و آموزشی که مدون و آکادمیک باشد تنها ارزش تامل دارد؟! اگر قرار بر این بود نباید در طول در آنها شاهد شکل گیری سبکها و هنرهای مختلف میبودیم. همیشه در ابتدا هنرمندان خوش انوفی میباشند که با جلای روحشان هنرها را بیافرینند و بعد کم کم آن را مدون کنند.

در مورد نقاشی قهوه خانه که بسیار مهجور مانده است باید گفت، باید نوشت و حرف زد. هنرمندان آن دل سوختگانی از بطن جامعه بوده اند که با تحمل مهری های فراوان از جامعه، برایش نقش زدند و طرح ریختند. باشد که در این دوران و دوره های بعد اعتلای این هنر چشم و چراغ محافل هنریمان باشد.

این هنر را میبایستی بیشتر شناخت. بنابر این ضرورت امر تا آنجاست که باید خوانشی مجدد از آن صورت بگیرد. گرچه این دوران تاریخی بدلیل محدودیت زمانی و محدودیت هنرمندان شناخته شده آن شاید کمتر حرف تازه ای برای گفتن بتوان یافت، اما دریغ که

همان کهنه سخنها هم کمتر در یاد و خاطره ایرانیان باقی مانده است؛ اما در این کتاب سعی میشود که با توجه به مفهوم نمادین بکار گرفته شده در این آثار به خوانشی دوباره و شاید تازه برسیم.

www.ketab.ir